

สรุปการประเมินผลโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
ปีงบประมาณ 2565 จังหวัดอุดรธานี
โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 อุดรธานี

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 182 ราย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จำนวน 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี สำนักงานประมงจังหวัดอุดรธานี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุดรธานี และสถานีพัฒนาที่ดินอุดรธานี เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2564 จำนวน 30 ราย ในพื้นที่ตำบลบ้านยา ตำบลพังงู ตำบลหนองสระปลา อำเภอหนองหาน และตำบลกุดหมากไฟ ตำบลอุบมุง ตำบลโนนหวาย อำเภอหนองวัวซอ และผู้จ้างงาน จำนวน 147 ราย พอสรุปตามประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

1) ความพึงพอใจต่อโครงการ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 57.02 มีความพึงพอใจต่อโครงการ ในระดับมากที่สุด เพราะเห็นว่าเป็นโครงการฯ ตรงต่อความต้องการของเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ผู้รับจ้างงาน ให้ความสนใจและเป็นທີ່ปรึกษาในการทำกิจกรรมการเกษตร รวมถึงการสนับสนุนปัจจัยตามโครงการกำหนด

2) การได้รับการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ และได้รับติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 100.00

3) การอบรมและการนำความรู้มาใช้ประโยชน์ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการฝึกอบรมทุกราย ในเรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การวิเคราะห์พื้นที่ การวางแผนการผลิตและการรวมกลุ่ม และการพัฒนาเกษตรกร การพัฒนาการตลาด องค์ความรู้ ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง การทำบัญชีครัวเรือน และการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สำหรับหลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ มีเกษตรกรได้รับการอบรม ร้อยละ 37.78 เนื่องจากเป็นช่วงโรคระบาดโควิด 19 อย่างไรก็ตามเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 85.62 มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลังการฝึกอบรมในระดับมาก และความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปปรับใช้ได้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพียงบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 83.70 สำหรับเกษตรกรที่ไม่สามารถนำมาปรับใช้ได้เลย คิดเป็นร้อยละ 3.23 และไม่มีเกษตรกรที่สามารถนำความรู้มาปรับใช้ได้ทั้งหมด

4) การได้รับปัจจัยการผลิตและความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ได้รับ พบว่า ปัจจัยที่ได้รับตรงตามความต้องการร้อยละ 100.00 ความเพียงพอที่มีต่อการได้รับปัจจัย ร้อยละ 100 คือ สระน้ำ รองลงมาวัสดุอุปกรณ์บำรุงดิน ร้อยละ 91.30 ส่วนด้านปศุสัตว์ ด้านพืช และด้านประมง มีความเพียงพอ ร้อยละ 34.78 ร้อยละ 21.74 และร้อยละ 21.74 ตามลำดับ เนื่องจาก ปัจจัยทั้ง 3 ด้าน มีปริมาณน้อยไม่เพียงพอกับความ ต้องการ อย่างไรก็ตามปัจจัยที่แจกเกษตรกร มีคุณภาพดี ร้อยละ 100 และเกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 100

5) กิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการพื้นที่เข้าร่วมโครงการ เกษตรกรทำกิจกรรมการเกษตร คือ ทำนา ร้อยละ 82.61 และมีกิจกรรมด้านพืช ร้อยละ 26.09 ด้านประมง ร้อยละ 17.39 และด้านประมง ร้อยละ 13.04 หลังการเข้าร่วมโครงการเกษตรกรดำเนินกิจกรรมเพิ่มขึ้น ด้านประมง ร้อยละ 100.00 ด้านพืช คิดเป็นร้อยละ 52.17 และด้านปศุสัตว์ ร้อยละ 26.09

6) มูลค่าผลผลิตก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ พบว่า รายได้จากกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรเฉพาะพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีรายได้เฉลี่ย 11,669.39 บาท/ครัวเรือน/ปี และหลังการเข้าร่วมโครงการฯ มีรายได้เฉลี่ย 8,871.55 บาท/ครัวเรือน/ปี กิจกรรมทางการเกษตรที่มีเพิ่มขึ้น คือ ขำวนาปี มีรายได้เฉลี่ย 1,629.63 บาท/ครัวเรือน ปศุสัตว์ มีรายได้เฉลี่ย 1,489.57 บาท/ครัวเรือน และมีกิจกรรมที่มีผลขาดทุนของเกษตรกรเกิดจากกิจกรรมเกี่ยวกับด้านพืชไร่/พืชผักและด้านไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวต้องใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 3-4 ปี กว่าจะได้ผลผลิต และด้านการประมง ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เกษตรกรทำเพื่อการบริโภค

7) การรวมกลุ่มหลังการเข้าร่วมโครงการ พบว่า กิจกรรมที่เกษตรกรกลุ่มคือด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง ไม่มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร เนื่องจากการดำเนินการเพิ่งเริ่มไม่นาน ประสบกับช่วงวิกฤตการณ์ โควิด 19 ประกอบกับกิจกรรมการเกษตรด้านประมงและด้านปศุสัตว์เล็ก ส่วนใหญ่ทำเพื่อบริโภคสำหรับปศุสัตว์ใหญ่ เช่น โค กระบือ เป็นการซื้อขายหน้าฟาร์มเป็นส่วนใหญ่

8) การออมและการมีหนี้สิน พบว่า หลังการเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีการออมลดลง ร้อยละ 2.80 และหนี้สินภาคเกษตร ลดลง ร้อยละ 4.88 เนื่องจากเกษตรกรลงทุนในการทำเกษตรในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการมากขึ้น ทั้งด้านการซื้อพันธุ์พืช และการสร้างระบบการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่เกษตร ส่วนหนี้สินนอกภาคเกษตรลดลง ร้อยละ 19.43 จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความสามารถในการชำระหนี้เนื่องจากหนี้สินนอกภาคเกษตรลดลง

9) ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และข้อเสนอแนะ

9.1 ด้านวิธีการดำเนินงาน

ปัญหาอุปสรรค

- เกษตรกรเห็นว่าการขุดสระใช้พื้นที่มากเกินไป
- การจัดการดินที่ขุดออกจากสระ ที่ทำให้ขอบสระสูงเกินไปเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม 4,500 -6,000 บาท ในการปรับพื้นที่ในการปลูกพืชขอบสระ
- การแจกปัจจัยการผลิตไม่สอดคล้องกับฤดูกาลผลิต

ข้อเสนอแนะ

- ปรับเปลี่ยน พื้นที่เข้าร่วมและลดขนาดสระเพื่อพื้นที่ใช้ประโยชน์ในโครงการให้มากขึ้นไม่ใช่เพียงขอบสระ
- ควรมีการกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมในการปรับพื้นที่ขอบสระในการขุดสระ
- เจ้าหน้าที่ควรมีการวางแผนและจัดสรรเวลาในการแจกปัจจัยการผลิตให้ชัดเจน

9.2 ด้านงบประมาณ

ปัญหาอุปสรรค

- การเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้า
- การสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางด้านไม่เพียงพอกับความต้องการ เช่น ด้านพืช ด้านปศุสัตว์
- การบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่ ยังไม่ครอบคลุมหน่วยงานท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

- ควรปรับปรุงระเบียบ กฎเกณฑ์ ให้เหมาะสมกับปัจจุบัน
- วางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณให้มีความชัดเจน
- ควรตั้งงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิต ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ เพิ่มมากขึ้น
- ประสานงาน/บูรณาการกับศูนย์เพาะชำกล้าไม้, สถานีเพาะชำกล้าไม้ในพื้นที่ เพื่อสนับสนุน

กล้าไม้ให้กับเกษตรกร

- ควรมีการบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มาให้

การสนับสนุน

9.3 อื่น ๆ

9.3.1 เกษตรกร

ปัญหาอุปสรรค

- เกษตรกรบางส่วนมีความเข้าใจว่ากิจกรรมทางการเกษตรบางอย่างยังไม่สามารถดำเนินการได้ จึงรอแต่การสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากภาครัฐ ทำให้เสียโอกาสสร้างรายได้

- เกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการควรมีการคัดเลือกหาเยาวชนที่มีความสนใจ เพื่อให้เป็นต้นแบบ และสามารถทำต่อเนื่อง เป็นกำลังสำคัญของภาคเกษตร ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

- เจ้าหน้าที่ภาครัฐควรชี้แจงให้เกษตรกรมีความเข้าใจ และเสนอแนะให้เกษตรกรผู้รับจ้าง

9.3.2 ผู้จ้างงาน

ปัญหาอุปสรรค

- ผู้รับจ้างงาน บางรายยังขาดความรู้ทักษะทางด้านอาชีพเกษตร จึงให้คำแนะนำเกษตรกร
ได้ไม่เต็มที่

ข้อเสนอแนะ

- ฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ พัฒนาทักษะที่เข้มข้นให้ผู้รับจ้างงาน เพื่อเป็นพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษา
ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

- คัดเลือกผู้ว่าจ้างงานที่มีใจรักด้านการเกษตร มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ

รายละเอียดการประเมิน

1. ความพึงพอใจต่อโครงการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D.	เกณฑ์การประเมิน
1.การดำเนินของโครงการ สอดคล้องกับสถานการณ์	4.70	61.70	0.56	มากที่สุด
2.การดำเนินงานของโครงการ หลักสูตรการฝึกอบรม	4.74	61.70	0.45	มากที่สุด
3.การดำเนินการขุดสระเก็บน้ำในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/การปรับปรุงแปลง	4.17	42.55	0.98	มาก
4.การดำเนินการการสนับสนุนปัจจัยการผลิต	4.61	57.45	0.66	มากที่สุด
5.การดำเนินการติดตาม ให้คำแนะนำ ของผู้รับจ้างงาน เจ้าหน้าที่	4.45	61.70	0.65	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.40	57.02	0.66	มากที่สุด

หมายเหตุ ค่า S.D. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

2. การได้รับการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ร้อยละ		จำนวนครั้งเฉลี่ยต่อเดือน
	ได้รับ	ไม่ได้รับ	
ได้รับการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ จากหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่	100.00	0.00	1
ได้รับการติดตามให้คำแนะนำจากผู้รับจ้างงาน/หน่วยงาน	100.00	0.00	2.53

3. การอบรมและการนำความรู้มาใช้ประโยชน์

หัวข้อวิชา	ได้รับการอบรม		ระดับความเข้าใจเนื้อหาหลังการอบรม				การนำมาใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	ได้	ไม่ได้	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D.	ค่าการประเมิน	ใช้ทั้งหมด	บางส่วน	ไม่ได้ใช้
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	0.00	4.30	86.00	1.06	มากที่สุด	0.00	95.65	4.35
การวิเคราะห์พื้นที่ และวางแผนการผลิต	100.00	0.00	4.61	92.20	0.50	มากที่สุด	0.00	100	0.00
การรวมกลุ่ม และการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร การพัฒนาการตลาด องค์ความรู้ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง การทำบัญชีครัวเรือน และการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	100.00	0.00	4.43	88.70	1.08	มากที่สุด	0.00	100	0.00
การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้	37.78	60.87	3.78	75.56	0.83	มาก	0.00	39.13	60.87
รวมเฉลี่ย	81.18	18.48	4.28	85.62	0.86	มากที่สุด	0.00	83.70	16.31

4. การได้รับปัจจัยการผลิตและความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ได้รับ

รายการ	การได้รับ		ตรงตามความต้องการ		ความเพียงพอ		คุณภาพ		นำไปใช้ประโยชน์	
	ได้รับ	ไม่ได้รับ	ตรง	ไม่ตรง	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	มีคุณภาพ	ไม่มีคุณภาพ	ใช้	ไม่ใช้
1.ด้านพืช	91.30	8.70	100.00	0.00	21.74	69.57	100.00	0.00	100.00	0.00
2.ด้านปศุสัตว์	91.30	8.70	100.00	0.00	34.78	52.52	100.00	0.00	100.0	0.00
3.ด้านประมง	91.30	8.70	100.00	0.00	21.74	69.57	100.00	0.00	100.00	0.00
4.ด้านการปรับปรุงดิน										
4.1สระน้ำ	100.00	0.00	100.00	0.00	100.00	0.00	100.00	0.00	100.00	0.00
4.2 วัสดุอุปกรณ์บำรุงดิน	96.65	4.35	100.00	0.00	91.30	8.70	100.00	0.00	100.00	0.00

5. กิจกรรมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ

กิจกรรม	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม		คำอธิบาย
	ทำ	ไม่ได้ทำ	ทำ	ไม่ได้ทำ	
1. ทำนาปี	82.60	17.40	82.61	17.39	
2. ด้านพืช	26.09	73.91	52.17	47.83	
3. ด้านประมง	13.04	86.96	100.00	-	
4. ด้านปศุสัตว์	17.39	82.61	26.09	73.91	

6. มูลค่าผลผลิตก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (บาท/ไร่)				หลังเข้าร่วมโครงการ (บาท/ไร่)				รายได้ (เพิ่ม/ลด)
	ผลผลิต	ผลตอบแทน	ต้นทุน	กำไร	ผลผลิต	ผลตอบแทน	ต้นทุน	กำไร	
ข้าว	366.00	4,044.30	3,598.95	445.35	372.00	4,464.00	3,841.25	622.75	เพิ่มขึ้น
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (บาท/ครัวเรือน)				หลังเข้าร่วมโครงการ (บาท/ครัวเรือน)				
ข้าว	1,138.26	12,577.77	11,192.73	1,385.04	710.52	8,928.00	7,298.38	1,629.63	เพิ่มขึ้น
พืชไร่/พืชผัก	8,913.04	9,782.67	3,491.30	6,291.37	1,593.13	5,313.05	2,763.92	2,549.13	ลดลง
ไม้ผล/ยืนต้น	260.87	5,652.17	1,565.28	4,086.89	320.00	4,847.83	1,436.78	3,411.05	ลดลง
ปศุสัตว์	-	-	93.91	-93.91	397.60	2,264.35	774.78	1,489.57	เพิ่มขึ้น
ประมง	-	-	-	-	8.04	360.87	568.70	-207.83	ลดลง
รวม	10,312.17	28,012.61	16,343.22	11,669.39	3,029.29	21,714.10	12,842.56	8,871.55	ลดลง

7. การรวมกลุ่มหลังการเข้าร่วมโครงการ

กลุ่มสินค้า	ร้อยละ	
	รวมกลุ่ม	ไม่รวมกลุ่ม
1. ด้านพืช	0.00	100
2. ด้านปศุสัตว์	0.00	100
3. ด้านประมง	0.00	100

8. การออมและการมีหนี้สิน

รายการ	บาท/ครัวเรือน/ปี		เพิ่มขึ้น/ลดลง
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
1. เงินออม	54,682.00	54,212.00	ลดลง ร้อยละ 2.80
2. หนี้สินภาคเกษตร	728,889.00	693,333.00	ลดลง ร้อยละ 4.88
3. หนี้สินนอกภาคเกษตร	189,400.00	152,600.00	ลดลง ร้อยละ 19.43

9. ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค	รายละเอียด	ข้อเสนอแนะ
1.ด้านวิธีการดำเนินงาน	- การจัดสรรงบประมาณล่าช้า ส่งผลถึงการปฏิบัติงานและการดำเนินงานโครงการ ได้แก่ การขุดสระล่าช้า และเป็นช่วงฤดูฝน ทำให้เครื่องยนต์ และเครื่องจักรปฏิบัติงานลำบาก	1.ควรมีการวางแผนการดำเนินงานโครงการ (การขุดสระ) ให้สอดคล้องกับช่วงเวลาการปฏิบัติงาน 2.หน่วยงานบูรณาการด้านการเกษตร ควรมีการวางแผน และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ เช่น ไม้ผล ไม้ยืนต้น พันธุ์ปลา อาหารปลา ฯลฯ เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอดตามรูปแบบฟาร์มเกษตรทฤษฎีใหม่
2.ด้านงบประมาณ	- งบประมาณในการจัดสรรปัจจัยการผลิตค่อนข้างจำกัด เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับปัจจัยการผลิตน้อย จำนวนน้อยมาก ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรที่ไม่มีทุนทรัพย์ขาดความสามารถในการบริหารจัดการฟาร์มต่อเนื่อง - หน่วยงานที่เข้าบูรณาการ ขาดงบประมาณในการติดตามงาน และดูงานในพื้นที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	2.ควรมีระบบคัดกรองเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งออกเป็น (1) เกษตรกรที่มีศักยภาพ/พร้อมในการพัฒนาต่อยอด (2) เกษตรกรที่มีความจำเป็น และต้องการมีแหล่งน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตร
3.ด้านเกษตรกร	- เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความพร้อมด้านเงินทุนในการจัดสรรปัจจัยการผลิตเพิ่มเติม ได้แก่ พันธุ์ไม้ผล ขาดความพร้อมในการ	นอกจากนี้ควรพิจารณาการมอบปัจจัยการผลิตด้านปศุสัตว์ และประมง แก่เกษตรกร

ปัญหา อุปสรรค	รายละเอียด	ข้อเสนอแนะ
3.ด้านเกษตรกร	บริหารจัดการพัฒนาต่อยอดให้ดีขึ้น บางส่วนไม่เข้ารูปแบบหรือรายละเอียดโครงการ	ที่มีความพร้อมรับปัจจัยด้วย เช่น มีคอก สัตว์ มีสระน้ำ มีแหล่งน้ำ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ได้ผลผลิต และเกิดประสิทธิภาพต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของโครงการฯ
4.ด้านปัจจัยการผลิต	<p>1.ด้านพืช พันธุ์ไม้ที่สนับสนุนให้กับเกษตรกรมีจำนวนจำกัด เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องจัดสรร/สนับสนุนเพิ่มเติมจึงทำให้เกิดเป็นรูปธรรมชัดเจน</p> <p>2.ด้านปุ๋ยสัตว์ ใกล้เคียงที่ได้รับมีคุณภาพ ทำให้เกษตรกรมีผลผลิต (ไข่ไก่) ไข่บริโภค และพบว่าเกษตรกรที่ไม่มีคอกสัตว์ ไข่จะไม่รอด และเป็นเหยื่อของสุนัข และงู</p> <p>3.ด้านประมง ขนาดของปลานิลที่จัดสรรให้กับเกษตรกรมีขนาดเล็ก และอาหารปลาไม่สอดคล้อง ช่วงอายุลูกปลา</p> <p>4.ด้านสระน้ำ เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมโครงการ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการขุดสระ โดยเกษตรกรได้ใช้น้ำในการเกษตรหลังจากขุดสระน้ำ</p>	<p>4.วางแผนการผลิตตามรูปแบบเกษตรกร ทฤษฎีใหม่ให้เป็นรูปธรรม หรือเป็นฟาร์ม ตัวอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่ โดยส่งเสริมปัจจัยการผลิตให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะทำให้สามารถวัดผลถึงความสำเร็จโครงการได้ อย่างแท้จริง</p> <p>5.สระน้ำที่ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ ควรมีทางเลือก และแนวทางในการดำเนินการพัฒนาสระน้ำได้ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรต้องลดพื้นที่ทางการเกษตรเพื่อต้องการมีแหล่งน้ำไว้ใช้ฤดูแล้ง และสร้างความมั่นใจในการเข้าร่วมโครงการฯ ต่อเนื่อง</p> <p>6.กรณีที่เป็นเกษตรกรที่มีความพร้อมด้านทุน ปัจจัยสนับสนุน และเป็นเกษตรกรที่มีความสนใจที่จะพัฒนาต่อยอดในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ควรสนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ฟาร์มทฤษฎีใหม่ต้นแบบและพัฒนาเป็นกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านต่าง ๆ</p>
5.ด้านอื่นๆ	<p>- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีทั้งที่เป็นเกษตรกรที่มีความพร้อมด้านทุน ปัจจัยสนับสนุน และเป็นเกษตรกรที่มีความสนใจที่จะพัฒนาต่อยอดในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ แต่ขาดทุนทรัพย์ในการขุดสระน้ำเพื่อใช้ในทางการเกษตร นอกจากนี้ต้องมีความยินดีเต็มใจให้เข้าติดตามสอบถามถึงความก้าวหน้าของประสิทธิภาพโครงการ และการได้น้ำในสระ</p> <p>- ควรพิจารณาให้โอกาสกับเกษตรกรที่มีเนื้อที่เกษตรต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากเป็นเกษตรกรที่มีความสนใจและพร้อมที่จะพัฒนาเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่</p>	<p>ต่อไป ตลอดจนจัดหาแนวทางรองรับสำหรับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่มีความต้องการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนฟาร์ม</p> <p>7.กรณีที่เกษตรกรมีพื้นที่น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แต่มีความสนใจ และต้องการมีแหล่งน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตร ควรมีแนวทาง/หลักเกณฑ์เพื่อพิจารณาเกษตรกรให้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่</p>

ปัญหา อุปสรรค	รายละเอียด	ข้อเสนอแนะ
5.ด้านอื่นๆ	- กรณีที่เกษตรกรต้องสูบน้ำเก็บไว้ในสระเพื่อใช้ทางการเกษตร เกษตรกรมีความคาดหวังในการต่อยอดโครงการ เพื่อใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อลดต้นทุนในฟาร์ม เนื่องจากในการสูบน้ำ ทำให้เกษตรกรเกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น	8. ควรแจ้งประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทราบถึงแนวทางในการเข้าสอบถามติดตามการดำเนินงานภายหลังจากที่เกษตรกรได้รับเข้าร่วมโครงการ และได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต